انتخابات در رایزنی جهه مشارکت با روزنامه‌نگاران

امیرعباس نخعی از گروه سیاسی: خبرنگاران، سردبیران و مدیران مسؤول برخی از نشریات پنجشنبه گذشته افطار را میهمان جبهه مشارکت بودند. چهره‌هایی که امروز دیگر نامی از فعالیت‌های مطبوعاتی آنها در میان نیست و روزنامه‌هایشان که روزی از پرآوازه‌ترین و پرتیراژترین مطبوعات کشور بوده‌اند امروز در کام توقیف است حکمت سردبیر روزنامه خرداد، شمس‌الواعظین سردبیر روزنامه‌های جامعه، توس، نشاط و عصر آزاد، زهدی از روزنامه آریا، احمد زیدآبادی از همشهری ما نه همشهری‌ای که اکنون منتشر می‌شود. همشهری‌ای که سال‌ها توسط اعضای طلبه‌ای که چهره‌هایی همچون خود زیدآبادی را در خود جای دادند منتشر می‌شد. ناصری از خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران، محسن کدیور، خانم روستایی دبیر سرویس بین‌الملل جامعه و اکنون شرق و بسیاری از چهره‌هایی که جایی برای آوردن نام تمامی آنها نیست. پس از مراسم افطار محمدرضا خاتمی دبیرکل جبهه مشارکت از دغدغه‌های حزبش در خصوص انتخابات برای روزنامه‌نگاران حاضر سخن گفت. از این که چگونه برخی از افراد و بعضاً چهره‌های سیاسی از عدم حضور در انتخابات سخن می‌گویند و پاره‌ای دیگر از ضرورت حضور در انتخابات. از این که برخی جریان‌های اصلاح‌طلبی می‌گویند اگر از سیستم‌های داخلی استفاده نکنیم نه تنها هیچ گونه امکانی برای حرکت اصلاحی باقی نمی‌ماند بلکه بعد از مدتی سرنوشت جریان‌های شبه‌سیاسی را پیدا خواهیم کرد. خانمی گفت که پاره‌ای از افراد معتقدند که اگر بر فرض مجلس را هم گرفتید بعدش چی؟ در بهترین حالت مجلس خواهیم داشت و در همین برخی می‌گویند مجلس ششم اگرچه شاید موفق نبوده است حداقل فریادی بوده است بر روی اعمالی که مخالفان اصلاحات انجام دادند و یا اعمال آنها را پرهزینه‌تر کرده است. محمدرضا خاتمی حاضرین را برای پاسخگویی به سؤالات حزب مشارکت دعوت کرد اگرچه تأکید کرد: «ما از هم‌اکنون مشغول آماده‌سازی حزب برای شرکت در انتخابات هستیم. چرا که مراحل آماده‌سازی برای شرکت، نیاز به زمان طولانی دارد اما زمانی که تصمیم به عدم شرکت بگیریم دیگر به زمان نیاز نداریم و در شب آخر هم می‌توانیم اعلام کنیم که در انتخابات شرکت نمی‌کنیم».

صدها تشکل پراکنده

نام ماشاالله شمس‌الواعظین اولین نامی بود که برای ارائه دیدگاه‌هایش قرائت شد. اگرچه وی غافلگیر شده بود و کمان نمی‌کرد در جلسه‌ای که برای افطار میهمان شده باشد از او بخواهند در خصوص مهم‌ترین دغدغه یک حزب سخن بگوید. اما شمس‌الواعظین سخنان خود را با مقایسه کشور ایران و ترکیه آغاز کرد و به ترسیم فضایی پرداخت که اسلام‌گرایان ترکیه توانستند قدرت را در آن کشور به دست بگیرند و گفت: نجم‌الدین اربکان با لقب بازرگان ترکیه موفق می‌شود در ژوئن ۱۹۹۶ قدرت را در دست بگیرد. ارتش کشور که مدافع سکولاریسم است و هرگاه جریانی بخواهد تمایلات دینی را در دست بگیرد، ارتش می‌تواند با استفاده از قدرت آن جریان را به عقب براند. نمونه مشابه آن در ایران حاکم است. منتها برعکس یعنی حکومت مدافع دین است و این حکومت دینی اجازه رشد به رقبای خودش را نمی‌دهد و تحولات چند سال اخیر این معنی را روشن کرده است. بنابراین در آرایش و صف‌آرایی الگوهای ایران محافظه‌کاران کار ۵۰ ۱۰ساله ساخت قدرت را آغاز کرده‌اند (زمن) جنبش اصلاحات را در اولویت خود دارند. اما پتانسیل آنها کمتر از این حرف‌هاست. یک خطایی که محافظه‌کاران و حکومت ما کردند این است که اصلاحات فقط جبهه مشارکت و مجاهدین انقلاب اسلامی نبودند که بخواهند جنبش را پیش ببرند بلکه جنبش عظیمی بود که الان قوای مجریه و مقننه را در دست دارد. سرکوب این جنبش منجر به این شد که صدها تشکل مدنی پراکنده به وجود آمد و الان پراکنده و زنده حرکت می‌کنند. این جنبش‌ها سرنوشت خودشان را از بدنه نظام سیاسی کشور جدا کرده‌اند و نیروی سیاسی موفق برای آینده نیرویی است که دغدغه‌های این جنبش‌های پراکنده را شناسایی کند. از این رو باید از دست اسلام سیاسی به سمت اسلام اجتماعی حرکت کرد. مردم علاقه‌مند نیستند که یک جریان سیاسی به نام دین بر آنها حکم براند. از این رو معتقدم شاخه جوان جبهه مشارکت قادر به پاسخگویی به این جنبش است.

حفظ دستاوردها

دکتر ناصری مدیرعامل خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران دیگر سخنران حاضر بود. ناصری در خصوص حضور جبهه مشارکت در انتخابات گفت: کل تشکل و جریان وقتی پا به عرصه حضور می‌گذارد عدم مشارکتش در عرصه انتخابات توجیه‌پذیر نیست. جبهه مشارکت هم علی‌رغم همه مشکلات باید به راه خود ادامه بدهد. اگر ما معتقدیم که در طول این چند سال علی‌رغم همه مشکلات دستاوردهایی هم داشته‌ایم برای همان دستاوردها باید در انتخابات شرکت کنیم. دستاوردهایی که چندان هم غیرملموس نیستند.

همواره در قدرت

محسن کدیور روحانی شناخته شده و برجسته اصلاح‌طلبان که زبان تند انتقادیش هوادار صاحبان قدرت را می‌آزارد سخنران بعدی این جلسه بود.

کدیور در سخنانش گفت: این که بخواهیم شرکت کنیم یا خیر به این بستگی دارد که ما به چه میزان تأثیرگذار بوده و یا هستیم البته جبهه مشارکت علاقه‌ترین کارش شرکت در انتخابات است. اما باید ببینیم کارنامه‌ای قابل دفاع است یا خیر؟ حزبی که در سهمی از قدرت شکل گرفته اگر می‌خواهد اثرگذار بماند باید همواره در قدرت حضور داشته باشد وگرنه حذف می‌شود. اگر قرار است یک حزب ماندگار باشد باید در زیرساخت‌های مدنی کار کند که اثر جبهه گرفت نماند. نماندنش تأثیر داشته باشد. به نظر من این انتخابات هم چیز جدید و خاصی نیست و اتفاق خاصی هم نخواهد افتاد. با کمی درصد بیشتر و کمی کمتر همین خواهد شد. اما ما باید برنامه‌هایی ارائه کنیم که افراد به لحاظ حقوقی به ما احساس نیاز کنند و من در هیچ جریانی و هیچ حزبی این را نمی‌بینم شما پایان کار کارگزاران را ببینید. شما چاره‌ای ندارید جز تقویت پایه‌های مدنی جامعه باید تکلیف خود را با قدرت مشخص کنید.

نکته بعدی من این است که یک پیشنهاد دارم که انتظار واحدی از فعالان سیاسی نداشته باشیم. شما همه شانس خود را در انتخابات نبینید و تخم‌مرغ‌هایتان را در این سبد نگذارید. باید تنوع نقش وجود داشته باشد. شما راهی جز شرکت ندارید. اما انتظار شرکت از همه نداشته باشید. ما می‌توانیم میثاق بزرگی با هم داشته باشیم بخشی شرکت کنند و بخشی در موزنبدی با حاکمیت به کارهای تئوریک بپردازند. اگر شما در انتخابات پیروز نشدید بخشی دیگر می‌تواند نمایندگی عده‌ای دیگر از مردم را که حتی در انتخابات ریاست جمهوری شرکت نکردند به عهده بگیرد.

حزب یک جریان روشنفکری نیست

محسن آرمین که این روزها افشاگری‌هایش در خصوص پرونده مرگ زهرا کاظمی او را برجستتر از دیگران می‌نمایاند و سال‌ها در نشریه «عصرما» قلم می‌زد دیدگاه‌های خود را این گونه بیان کرد: عدم شرکت در انتخابات در صورتی که حداقل شرایط وجود داشته باشد نه ممکن است نه مفید. یک حزب چگونه می‌تواند بگوید در شرایطی که حداقل شرایط فراهم است شرکت نمی‌کنیم یک جریان روشنفکری دینی یا روشنفکری می‌تواند این موضع را بگیرد. اما حزب نمی‌تواند. اگر مردم شرکت نمی‌کنند یک معنی دارد و آن این است که این پروژه‌ای که شما اعلام کرده‌اید خود را بعد از رؤس کند این به معنای شکست و آبروریزی نیست. اگرچه ما باید تفکیک نقشی را بپذیریم.

اما این تفکیک نقش‌ها نباید به تضعیف سایر بخش‌ها بینجامد. یعنی اگر بخش سیاسی بیاید بگوید ما می‌آییم ولی بخش‌های دیگر بگویند تحریم. این تناقض است. ما به‌جای قدیمه‌ترین درخصوص مشارکت یا عدم مشارکت باید به این موضوع بپردازیم که توانایی‌های خود را بسنجیم.

فرصت سوزی

مظفر مدیر انتشارات کویر داوطلب رصدلاحیت شدن مجلسی ششم با اشاره به فرصت‌سوزی‌ها و درکنار آن خدمات مؤثر مجلس ششم بر ضرورت هدایت جنبش اجتماعی پراکنده تأکید کرد و گفت: در بسیاری از مجالس بودم و دیده‌ام دختران و پسرانی را که در گروه‌های موزیک با یکدیگر همخوانی می‌کنند و این شکل نگرفته مگر در سال‌های فشار که خود نشان‌دهنده این است که مردم رندانه کار خود را می‌کنند. دولت ها فکر می‌کنند که سر مردم کلاه می‌گذارند اما برعکس این مردم هستند که سر حکومت ها کلاه می‌گذارند. الان صدها گروه غیرسیاسی که اصلاً در سپهر هم نیستند مشغول فعالیتند و هدایت و راهبری آنها مهم است که جریان روشنفکر دینی باید نقش مهم خود را در این خصوص انجام دهد.

نیاز به ساختار جدید

نعیمی‌پور که اینک با انجام فعالیت‌های سیاسی در مجلس و مدیریت یکی از سیاسی‌ترین روزنامه‌های صبح کشور به‌نظر می‌رسد از فعالیت‌های اصلی خود و رشته تحصیلی‌اش فاصله گرفته است. فرصت را مغتنم شمرد و با انتقاد به فضای ایجاد شده در کشور گفت: معتقدم باید تکلیف کار هر کسی در اصلاحات مشخص باشد و باید مهندسی کار جدید برای حرکت روند اصلاحات مشخص کرد. ما کنون در بدنه اصلاحات نیاز به برنامه‌ریزی داریم. من قبول دارم که در بدنه اجتماعی باید کار کرد اما در این کشور که همه چیز به شدت دولتی است مگر می‌شود حرکت جدید و محکمی بدون درنظر داشتن این بدنه را آغاز کرد و تنها همین اصلاح‌طلبان دولتی که فحش دولتی بودن را می‌خورند می‌توانستند اینگونه در مقابل محافظه‌کاران دولتی بایستند. اما ما از این پس نیاز به برنامه‌ریزی و هدفمندی جدیدی در جریان اصلاحات داریم و در این شرایط نمی‌توان کار کرد.

فضای پلس ایجاد نکنید

در ادامه این مراسم برادسادات مفیدی، عضو هیأت مدیره انجمن صنفی روزنامه‌نگاران ایران با بیان اینکه به پلس و نامیدی در میان افکار عمومی قائل نیست، ابعادی وجود چنین فضایی را به منزله تزلزل در افکار عمومی و آب به آسیاب محافظه‌کاران ریختن. دانست به اعتقاد وی برای پیشبرد اصلاحات گریزی جز ادامه راه و ماندن در حکومت نیست. از این رو تحریم انتخابات به منزله واگذاری سهل عرصه به مخالفان است.

گفتمان فرو مقاومت

نادر صدیقی، روزنامه‌نگار هم در این مراسم با اعتقاد بر اینکه مدتی است اصلاح‌طلبان از گفتمان فتح به گفتمان مقاومت روی آورده‌اند، آن را به منزله عقب‌نشینی اصلاح‌طلبان دانست و نسبت به عواقب ادامه آن هشدار داد.

استراتژی بلندمدت

خسرو طلب‌زاده، روزنامه‌نگار با اشاره به اینکه احزاب باید طرح‌ها و برنامه‌های بلندمدت داشته‌باشند، گفت: تحریم یا عدم شرکت در انتخابات، استراتژی احزاب و نیروهای خارج از کشور است و نباید احزاب داخلی به آن دامن بزنند. وی استمرار، مقاومت، ایستادگی و عدم تغییر موضعگیری‌ها را در کسب اهداف اصلاح‌طلبان مؤثر دانست و از اینکه احزاب نتوانستند خودشان را با خواست‌های یک قشر اجتماعی پیوند بزنند، اظهار تأسف کرد؛ زیرا به اعتقاد وی بایدی احزاب سیاسی در گروِ وجود پیوندی با منافع و نیازهای یک گروه یا قشر اجتماعی است.

به زعم وی احزاب موفق احزابی هستند که برای گروه‌های مختلف برنامه‌های اجرایی داشته باشند و میان نیازها و منافع آن گروه‌ها با برنامه عملیاتی خود رابطه برقرار کنند. به‌طور مشخص جبهه مشارکت باید معلوم کند که چه برنامه‌هایی برای اهل فرهنگ و نشر و مطبوعات دارد. طلب زاده به پلس و نامیدی غالب میان مردم اشاره کرد و هشدار داد و گفت: احزاب نباید خودشان را با این پلس تطبیق دهند. بلکه باید برای رفع امراض جامعه راه درمان بیابند.

باید تلاش کنیم

اسماعیل آزادی روزنامه‌نگار، نیز گفت: چنانچه باور داریم که نظام ما دوران ایدئولوژیک خود را طی کرده است و پابرجا می‌ماند، ما هم باید بمانیم و تلاش کنیم.

مسؤولیت‌های متفاوت، نظر مشترک

علی شکوری‌راد، معاون دبیر کل جبهه مشارکت، به‌عنوان آخرین سخنران این مراسم، گفت: اگر جه‌منظر و مسؤولیت احزاب و روزنامه‌نگاران یکی نیست ولی بحث‌های پیش آمده و مشورت‌های روزنامه‌نگاران به حزب مشارکت بیانگر آن است که آرا و تحلیل آنها در این مقام بسیار شبیه طرز فکر اعضای شورای مرکزی حزب است.